

Collegial = Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongelige allernaadigst Privilegium.

Nr. II. Den 14 Marts 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellieskriver og Udsædsvor i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Under 29 Jan. d. A. er, igjennem det kongelige Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium, udsærdiget et aabent Brev af følgende væsentlige Indhold: At, da Hs. Majestæt, med Hensyn til sin Orlogsflodes Tary, allernaadigst har besluttet, ved et Hæderstegn at belønne og opmuntre de Arbejdere ved de kongelige Verfter, som fortrinligst virke til Flodens Bedligholdelse; saa er det Allerhøiøstamme, ved dette sit aabne Brev, ikke alene stifter et saadant Hæderstegn, men og tillige fastsætter de ufravigelige Regler, efter hvilke denne allernaadigst tiltænkte Udmærkelse skal kunne finde Sted, saaledes som følger:

- 1) Hæderstegnet skal i Sølv fremstille, paa den ene Side
- de

de det kongelige Chiffer med Omkrift: 29 Januarit 1801 (til Erindring om dets Stiftelsesdag); samt: For god Tjeneste, og, paa den anden Side, en Egefrands med Indskrift: 25 Mar. Dette Hæders- tegn skal bæres aabenlyst paa Brystet, i et rødt og hvidt Vaand, saavel under Arbeidet paa de kongelige Verker, som andensteds.

- 2) Hæderstegnet meddeles aarligt den 29 Januar paa en høitidelig Naade, efter Admiralitets- og Kommissariats-Kollegiets nærmere Foranstaltning; og skulle de med Hæderstegnet saaledes benaadede gode Tjenere siden efter aarligen paa samme Dag nyde en Gave af 10 Kroner.
- 3) Ingen maae tildeles Hæderstegnet, med mindre han har uafbrudt staaet i kongelig Tjeneste udi fulde 25 Aar, som for Tømmermændene skal regnes fra den Tid, de ere indtraadte i Haandværksstøkkens 7de Klasse, og for de andre Arbeidere fra den Tid, de ere komne i deres Haandværks nederste Klasse, eller som Svende i Kongens faste Tjeneste antagne.
- 4) Ei heller maa Nogen erholde dette Hæderstegn, som i sin 25aarige Tjenestes Tid efter Dom har udstaaet forporlig Straf, eller er bekjendt for at være hengiven til saadanne Laster, der skade Kongens Tjeneste, eller ødelægge ham selv, og forstyrre huuslig Lyksalighed, saasom: Opsætsighed, betydelige Absenters Sættelse, Drukkenskab, slet Forhold mod Kone og Børn, m. m.

5) Dog vil Hs. Majestæt tillige allernaadigst, at disse sidstnævnte personlige Mangler, der udelukke fra Hæderstegnets Erhvervelse, skulle kunne hæves, ikke alene ved at beregne de fastsatte 25 Aars gode Tjeneste fra den Tid, Personen efter Dom har udstaaet forporlig Straf, eller kjendeligen forbedret sig; men endog derved, at han har foretaget sig en eller anden ædel Handling, saasom: ved, uden for Kongens egentlige Tjeneste, at have med Livsfare gavnnet; ved at have reddet et ellers druknet Menneſkes Liv; ved at have opfoſtret en afdød Kammerats forladte Barn, m. m.

6) Da det af Skibs-Tømmermændene alene ere de meest dædelige, som forundes Udgang til Hæderstegnet; saa vil Hs. Majestæt desaaarsag have denne sin Naade indskrænket til de Tømmersmand, som staae i 1ste eller 2den Klasse, hvilke, naar de, under ovenanførte Betingelser, ere blevene meddeelte Hæderstegn, skulle bære Navn af Kongelige Skibbyggere. Det samme skal og gjælde om Knæsmeddene, som ligeledes, efter erholdet Hæderstegn, skulle bære Navn af Kongelige Skibsmedde.

7) Ligesom Hs. Majestæt ikke vil have de øvrige Haandværkere ved sine Skibsverser aldeles udelukkede fra dette Hæderstegnets Erholdelse; saa fordrer Allerhøist. samme dog af disse, foruden de i foregaaende §§ fastsatte personlige Egenskaber, tillige, at de, paa en eller

eller anden Maade, i Kongens Tjeneste have udmærket sig.

8) Ogſaa ſhulſe ſamtlige Meſtere og Meſtersvende, Qvarteermænd og Formænd, være berettigede til dette Hæderſtegn, dog at Meſterne og Meſtersvendene, i Betragtning af deres ſtorre Lønning, ikke tilkomme den i 2 §. beſtemte aarlige Gave af 10 Kroner. De Meſtere, ſom erholde Hæderſtegnet, benaades med Sø-Officeers Rang og en udmærket Mundering, beſtaaende i en mørkeblaa Klædes Kjole med lyſeblaat Underſoer, ſamt ſarmoſinrøde Opſlage og Krave med en Guldtreſſe, hvid Veſt og blaae Buxer, alt med de i Sø-Etaten brugelige Ankerknapper.

9) Hæderſtegnet forbyrdes i de Tilfælde, hvor den med ſamme hædrede Arbeider falder i ſaadan Brøde, ſom, efter den 4 §., vilde gjøre ham uſikket til at erholde ſamme. Derimod beholder den eengang hædrede Arbeider Hæderſtegnet til ſin Død, om han endog ſor-medelſt Alderdom, Svaghed, eller anden utilregnelig Brøſt nedſættes i Duelighed, eller gaaer paa Penſion. Men ved Dødsfald, og, naar Nogen uden Penſion aſſeðiges fra Tjeneten, ſkal Hæderſtegnet uden Undtagelſe tilbageleveres.

10) Til at underſøge og bedømme, om en Arbeider har de ſornødne Egenſkaber til at benaades med Hæderſtegnet, nedſættes en beſtändig Kommiſſion, beſtaaende af Fabrikmeſteren, Kompagnichefen og Haandværks-

værkstøffens Chirurgus, hvilke skulle sammentræde i Begyndelsen af ethvert Mars Januar-Maaned, for, efter fædte Undersøgelse, at afgive deres Betænkning, som med Over-Equipagemesterens Erklæring indstilles til Admiralitets- og Kommissariats-Kollegiets nærmere Approbation. Denne Kommission skal og paa samme Maade forholde sig, saa ofte den enten selv erholder sikker Kundskab om, eller af Over-Equipagemesteren vorder tilmældt, at en eller anden Person kjønnes uværdig til at bære Hæderstegnet.

- 11) Til denne Kommission er det, at Enhver, som formener sig berettiget til Hæderstegnet, har, inden hvert Mars 1 Januar, at henvende sig, og med behørig Attester bevise, at han har de udfordrende Egenheder.
- 12) I Øvrigt overdrager Hs. Majestæt denne for Orlogsfloden vigtige Sag til Admiralitets- og Kommissariats-Kollegiets vedvarende Omforg; ligesom Allerhøist samme heller ikke paatvivler, at den foranførte Kommissions Medlemmer jo vilde, i deres Undersøgelse og Skjøn, handle som Mænd af Ære og Samvittighed.
- 13) Endelig har Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium aarligen, i Februar Maanedes Begyndelse, at indberette til Hs. Majestæt denne Sags forventende gode Fremgang, samt hvad videre med samme maatte staae i nogen Forbindelse.

Under 20 Febr. afslæden har det behaget Hs. Majestæt at resolve: at alle Holmens Mestere og Mester-svende skulle gaae i blaae Klæder, med de i Sø-Etaten brugelige Anker-Knapper.

Forgivninger.

Ved Reskript, af 20 Febr. d. A., til vedkommende Amtmænd, er det bevilget, at de kriminelle Fanger i Holbeks, Kallundborgs, Dragholms og Søbygaards Amt maae, indtil videre, tilstaaes 8 Sk. dagligt i Forflegnings Penge i Stedet for de ved Forordningen af 5 April 1793 fastsatte 6 Sk. Ved Reskript, af 27 næst-ester, ere Kriminel-Fangerne i Aarhus Amt, paa lige Maade tilstaaede 7 Sk. dagligt i Forflegnings-Penge, og ved Reskript, af Gaars Dato, ere Arrestanterne i Aggershuus Stifts Kjøbsteder og i Aggershuus Amt, paa lige Maade tilstaaede 8 Sk. dagligt.

(Fortsættelse af Forordningen, som bestemmer de Betalinger, der tilkomme Rættens Betjenter i Danmark for Embeds-Forretninger.)

B. Skriverens Betaling. a. a. Sager, hvis paagjældende Sum er 15 Rdlr. og derover, saa og Sager, hvis Gjenstand ikke er Penge eller Penges Værd.

93) For at udfærdige Stevningen, efter det af Par-ten indleverede Koncept, betales til Skriveren 32 Sk.

- 94) For at føre Protokollen i en Doms-Sag, betaler Citanten til Skriveren 64 Sk., uden Hensyn til Sagens Vidtløftighed.
- 95) For Udskrifter af Protokoller, samt Afskrifter af Stevninger, Indlægge, Domme, eller andre under Sagen fremlagte Dokumenter, betales til Skriveren, naar Udskriften ei forlanges beskrevet i Form af Akt, for hvert Ark 24 Sk., og, naar Beskrivelsen forlanges i Form af Akt, da, foruden bemældte Betaling, 48 Sk. for Aktens Underskrift og Forsegling. Indbinding betales særskilt.
- 96) For Eragtningers og Interlokutorii Kjendelsers Beskrivelse, i Form af Akt, naar samme finder Sted, betales til Skriveren for første Ark 32 Sk., og for hvert af de følgende Ark 20 Sk.
- 97) For en Attest, til hvis Forsættelse Skriveren nødsages at opsoge i flere Protokoller, eller at gennemgaae flere forskjellige Steder af samme Protokoller, eller at gjøre forkortede Extrakter af Protokollen, og i Almindelighed i alle Tilfælde, hvor Skriveren, for at meddele Attesten, behøver selv at koncipere og at bringe Attesten i en anden Sammenhæng, end der i Protokollen selv er anført (eller med andre Ord, hvor ikke en blot Udskrift eller Afskrift forlanges) betales til Skriveren, uden Hensyn til Attestens Vidtløftighed, 1 Rdlr. 32 Sk. Men, dersom den forlangte Oplysning kaneholdes ved en blot Udskrift af Protokollen eller

eller Afskrift af Dokumentet, da betales derfor til Skriven efter foransættede Bestemmelse, som for Udskrift.

98) For Afskrifter af Justits-Protokollen, til Brug for Retten, ved Sagens Paadømmelse, betales til Skriven for hvert Ark, som Udskriften udgjør, 10 Sk. Denne Betaling erlægges af Citanten i de Sager, hvor der ei har været Kontra-Stevning; men, dersom i Sagen har været Kontra-Stevning, da betaler Citanten og Kontra-Citanten hver det halve, af hvad Udskriften har beløbet sig til.

99) For en Doms-Akts Beskrivelse, betales til Skriven for hvert Ark 24 Sk. Heraf betaler Citanten, og, dersom i Sagen har været Kontra-Stevning, da ogsaa Kontra-Citanten, hver for sig, for 4 Ark, hvilken Betaling, som erlægges ved Stevningens Anhängiggjørelse, Skriven beholder, hvad enten Akten udstedes eller ikke, og hvad enten Akten udgjør 4 Ark eller ikke. Men, dersom Akten ved Beskrivelsen udgjør mere end 4 Ark, da afskortes det, som forud er betalt, i den fulde Betaling, som tilkommer Skriven for Akten efter arkvis Beregning. a. Ved Kontinuations- og Kontinuations-Kontra-Stevnings Anhängiggjørelse, betales intet videre forud til Skriven for Akts Beskrivelse. b. Den, som af Skriven har bestilt en Akt, er pligtig at betale den, og skulle, til Skrivers Sikkerhed, alle Bestillinger af Akter ske skriftligen af Rekvirenten, naar Skriven begjerer saadant.

100) I Henseende til Akters og Udskrifers Udstedelse, bør Skriveren holde sig Plakaten af 9 April 1783 efterterrettelig.

101) Naar Sager, som ved første Instants have været behandlede paa Aastedet, appelleres til Over-Retten, da betales samme Gebyrer, som foran er bestemt for Skriveren ved Over-Retten; men, dersom Over-Rettens Møde paa Aastedet forlanges, efter at Sagen dertil er indstevnet, da betales til Skriveren for første Dags Forretning 2 Rdlr. 48 Sk., og derefter 2 Rdl. for hver Dag, Forretningen varer.

102) I Politi-Sager, som til Over-Retten appelleres, betales til Skriveren de sædvanlige Gebyrer.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Ligesom adskillige Embedsmænd, endog i vigtige Embeder, have forlangt, at maatte personligen bidrage til Landets Forsvar, med Forsikkringer, at ville sørge for, at deres Embeder ei derved skulle lide, saaledes har og deriblandt en Sognepræst i Sjælland, ved at frembære sit Sogns Beboeres Begjæring om at maatte organisere en almindelig Væbning i Sognet, tillige brugt følgende Udtryk: "Som fød og opdragen iblandt dette Sogns Mænd, der udmærke sig ved Tænkemaade, som Dannemænd, ønsker jeg ogsaa, i Forening med dem, at bidrage mit til Landets Forsvar, og tilbyder herved min personlige Tjeneste til dette vigtige Landeværns Organ

ganisation her paa Stedet. At mit Embed ikke derved skal lide, vil jeg haabe og omhyggeligt sørge for; at min Agtelse iblandt mine Sognesfolk derimod maa tiltage, naar de see mig bidrage med dem til fælles Vel, og ikke at fye Farer, endskjøndt jeg efter mit Embeds Medfør kunde have Paaaskud til, som en ung Mand, at sidde rolig i varm Stue, er ligesaa klart: og, fordi jeg anseer det for min Pligt, at burde bidrage til Landets Vel udenfor det Embed, hvori jeg lønnes, og, fordi jeg troer at kunne vorde ikke aldeles unyttig for Landet, tilbyder jeg frivillig og efter overlagt Raad min personlige Tjeneste her i Distriktet, hvis Landet faaer Krig, og skal jeg med de saa militære Kundskaber, jeg ved anden Leilighed har erhvervet mig, beslitte mig paa at kunne gavne. For egen Underholdning, hvad enten min Tjeneste udfordres til Hest eller Fods, samt for een Mand's Underholdning, som jeg selv udtager og bruger, sørger jeg selv, og det er alt hvad jeg med fire smaae Børn har at affee til Statens Tjeneste. Hvis Landet erholder Fred, fritages jeg for de Forretninger, som denne Bæbning fører med, da det er kun, fordi Kundskaber om Sted og Folk synes at kunne gjøre mig nyttig i Krigs-Tilsælde.

I Bergen, hvor Forsvarsvæsenet har en heldig Fremgang, er der oprettet et af unge Menneskter, som ei have taget Borgerkab, bestaaende Fri-Korps Artillerister, som dagligt foreges og af Officererne ved det kongelige Artilleri-Korps øves i at bruge Kanoner. Borgerne

gerne der paa Stedet, hvilke ere inddelte i 8 Kompagnier, øve sig ligeledes dagligen i Exercice, især med saaledet Bajonet.

Fredagen den 6 Marts forelæste Doktor og Professor Münster i det kongelige Videnskabernes Selskab en Afhandling, angaaende Bestemmelsen af det Sted, hvor Jupiter Ammons Tempel har staaet.

Ikke mindre som Religionslærer for Kornum og Løgstøer Menigheder end som Forligelses-Kommisfær for Mars og Sleth Herreder, havde Provst Claus Wilhelm Claudi, medens han beklædte disse Embeder, erhvervet sig sin Menigheds hele Agtelse og Kjerlighed. Da han i Aaret 1799 forlod dette Embed, af Hs. Majestæt Kongen kaldet til Sognekalder ved Budolphi Kirke i Alsborg, gave Løgstøers Indvaanere ham, for hans Bortreise, et Beviis paa denne deres vedvarende Agtelse og Kjerlighed for en elsket Lærer, ved at oversende ham en Sølv-Thebakke, vægtig 102 Lod, med et derpaa indgravet Vers, hvilken Gave ledsagedes med følgende Skrivelse.

Belærverdige og høllærde,

Hr. Provst Claudi!

værdige, usorglemmelige Lærer og Ven!

De forlader os, for i en større Virkekreds at virke til Brødres Held, og dybt føle vi Tabet af Dem. Stedse ville vi glade gjenkalde os hine fjønne Dage, da De var
iblandt

iblandt os, da Deres Lære og Bandel underviste os. Etedse vil De leve i vor Erindring. Gid vi ret levende kunde tolke Dem: hvor kjær De var os, hvor meget vi agtede Deres Værd, fordi vi kjendte Dem! De modtage vedfulgte Selv-Stykke, ædle Mand! som rørte taknemmelige Hjerter bringe Dem. Det er ingen Belønning: den Retfærdige har Dydens skønneste Løn i egen Bevidsthed. Men gid det minde Dem om os, som De saalænge levede for, der elskede og agtede Deres Blidhed og Dyd! Gid det tolke Dem vore inderlige Ønsker for Deres Vel, der overalt ville følge Dem! Gid Deres Bestræbelser til Menneske-Forædling fremmes, og De Selv worde lykkelig!

Løgstør den 1 September 1799.

Fra

Løgstørs Indvaanere.

Den 13 d. M. er det tilladt Kjøbmand Even Steen af Christiania, at anlægge et Begravelses-Sted for sig og Familie, i en Lund ved hans Gaard, Evenslund kaldet, dog at vedkommende Kirke og dens Betjenter intet derved afgaae i deres lovlige Rettigheder.

Fra den 4 til den 11 Marts ere følgende Officerer udnævnte til Skibs-Chefer, nemlig: Kapitain J. S. Fabricius for Fregatten Frederiksteen; Kapitain-Lieutenant N. S. Akeleye for den til Bagtskib i Veltet bestemte Kongejagt, Søormen; i Kapitain-Lieutenant Holter.

termanns Sted, der er beordret til anden Tjeneste, Premier-Lieutenant Fasting for Kavalleri-Prammen Aggershuus; samt til Kanoneer-Baadene Glensborg, som bemældte Premier-Lieutenant Fasting ved denne Leilighed frataader, Premier-Lieutenant v. Deurs.

(Fortsættelse af Esterretningen om Egnen ved Frederiksværk.)

Den i No. 8 anførte Regel, i Henseende til de fattiges Forsørgelse paa Frederiksværk, er ligeledes gjældende for de Fattige paa Godset; Indretningen havde en Kapital af 317 Rd. 32 ß

Prindsen af Hessen forøgede samme med 382 Rd. 64 ß

paa det den kunde udgjøre 700 Rd.

og for denne Kapitals Forsørgelse skal der drages Omsorg.

Der er forhen bleven anmeldt, at der af General-Major Classens Legat hidtil er bestemt . 141 Rd. 64 ß af Prindsen af Hessens aarlige Gave . 201 Rd. 64 ß for disse Summer skal aarligen leveres in Natura følgende. For den første: 2,000 Pd. Brød, 10 Edr. Rug, 10 Edr. Byg og 40 Rdlr. i Penge; for den anden, ligeledes 2,000 Pd. Brød, 20 Edr. Rug, 20 Edr. Byg og 40 Rdlr. i Penge; desuden nyder denne Indretning de Indtægter, hvilke de kongelige Anordninger tilstede. Den høieste Almisse er ansat til 12 Skpr. Rug, 12 Skpr. Byg, og 3 Rdlr. i Penge, og de mindre Trængende til.

tilstaaes Sædevare og Penge, i Forhold til deres Trang. Almisser udddeles enten maanedligt, eller hver anden og tredie Maaned. For fader- og moderløse Børns Opdragelse skal der drages Omsorg, ved at give dem stikkelige Pleie-Forældre blandt Bønderfolk. I Tilfælde, at en Familie, som ei kan ansees fattig, tilstøder Sygdom, kan den tilstaaes Understøttelse, endog uansøgt, fordi det er bedre at forebygge Fattigdom, end siden at underholde Fattige. Denne gode Indretning har til Følge, at der i hele Egnen ikke gives nogen Betler. Fremmede Betlere taales ikke: første Gang bortvises de med en Tare-skilling; oftere opdagede behandles de efter Lovene, paa hvilket sidste man dog ikke endnu skal have haft noget Exempel. En Direktion, bestaaende af Præster, Embedsmænd og Bønder, bestyrer alt, og denne er fritagen fra al Forbindelse med andre Indretninger for Fattigvæsenet andet Steds, men pligtig til at gjøre Rede for Bestyrelsen til Stedets Eier, samt give de kongelige Kollegier de Efterretninger, samme maatte forlange om Fattigvæsenets Tilstand. Man kan, uden Hyklery, sige, at her, paa den Maade, er sørget vel for de Fattige, især da det tillige er bestemt og kan paasees, at enhver efter sin Evne arbejder, og ikke ved Lediggang bliver sine Medborgere og sig selv til Byrde. Men med alt dette feilede eet endnu: Ingen vil gjerne have den Fattige i Huus; uden Elægtninge er den som oftest ilde faren, og den Understøttelse, ham tilstaaes og gives, afhjælper ikke alle tider hans Usfelhed og Elendigheder. Fra den Side be-

trag.

tragtet ere Hospitaler, hvor Fattige gives Ophold, gode, skøndt de fra en anden Side tage ikke kan tillægges Noes. Stedets nærværende høie Eier besluttede derfor, ved hans Datters, Hds. K. H. Kronprindsessens Nærværelse i forrige Sommer, at, i ethvert af de fire Sogne, som henhøre til Frederiksværk, skulle i Kirkebyerne opbygges et Huus til Bolig for 4 fattige Familier, som ellers ikke kunne faae Huus, i fire paa hinanden følgende Aar.

Ikkun de Ting, som ere flete, eller ere i Udførelse, kunne her anmeldes; ellers taler Rygtet endnu om adskillige ligesaa nødvendige som nyttige Indretninger, der agtes foretagne, og hvis Iværksættelse man maa oppebie. Den Indretning, at alle til Frederiksværk henhørende Beboere, Gamle og Unge, formere et Landeværn, og, i det de forsvare deres Egn mod Voldsmand og Fiender, tillige sætte en større Deel af Landet i Sikkerhed for disse, er allerede i denne Tidende udførligen anmeldt *) og bør derfor nu forbigaaes; dog saa meget maa i den Anledning her anmærkes: at de alle med lige Lyst og Flid stræbe efter at erhverve sig de fornødne Kundskaber, til med Duellighed at kunne opfylde Pligtedet, og i den Henseende ei at vige for deres øvrige Landemænd, der, som bekjendt, besaaes af Jver til at forsvare deres Konge og Fædreland.

(Fortsættelsen følger.)

Besfor-

*) See Collegial-Tidenden for d. A. S. 33.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 13 Marts er Sognepræsten til Medsfjord og Berg i Senjens Provsti, N. S. Hammond, beklædt til Sognepræst for Allens-Talvig Præstegjæld i Vest-Finmarken; Sognepræsten for Ravnkilde, Haverslev og Broerstrup Menighed i Viborg Stift, H. Sletting, formedelsk Svaghed entlediget med Pension.

Under Rentekammeret: Den 11 Marts er C. Christensen forundt Bestalling som Landmaaler.

Under Finance-Collegium: Den 11 Marts er Skriveren i Skatkammer-Direktionens Sekretariat, J. E. Brandt, udnævnt til Reserve-Betjent ved Hoved-Annuitets-Kontoret her i Staden, i Bogholder D. E. Thomsens Sted.

Under Oekonomie- og Commerce Collegium: Den 25 Febr. er E. Tholen i Embeden udnævnt til kongelig dansk Konsul der paa Stedet; Kammerjunker S. Lowenschiold beklædt til Assessor i Oekonomie og Commerce-Kollegiet.

Under General-Toldkammeret: Den 4 Marts er Underbetjenten i Aarhus, P. H. Mørlem, udnævnt til Strandkontrollør i Aarhus Tolddistrikt.

Trykfeil.

No. 7. S. 112. Lin. 19, N. N. God, læs: N. N. Gad.
No. 10. S. 160. Lin. 19, Fabrik- og Inventarii-Kontoir, læs: Tøihuus-Inventarii-Kontoir.